

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Nouă ani de arhipăstorire

Duminică, 13 iunie 1976, prima zi de Rusaliu, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit, în catedrala mitropolitană, Sf. Liturghie arhierască, în cadrul căreia P. C. diacon dr. Ioan Ică, conferențiar la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, a fost hirotonit preot. La sfârșitul Sf. Liturghii P. C. prof. dr. C. Voicu, prorectorul aceluiași Institut, a fost hirotesit arhidiacon stavrofor.

Îndată după aceea la reședința mitropolitană s-a desfășurat o scurtă recepție, cu participare restrânsă, prilejuită de împlinirea, în 11 iunie 1976, a 9 ani de când I. P. S. Mitropolit al Ardealului, dr. Nicolae Mladin, a fost instalat sărbătorește de către P. F. Părinte Patriarh Justinian la cîrma Mitropoliei transilvănene.

În numele clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Sibiului, P. C. cons. Gh. Papuc a exprimat Arhipăstorului calde și respectuoase omagii, trecînd în revistă principalele realizări bisericești și pe tărîm patriotic ale I. P. S. Sale în acest răs-timp de 9 ani de rodnică arhipăstorire.

„Așa cum seva vieții — a spus între altele P. C. Sa — zvîgnește mai cu putere în tot ceea ce ne înconjoară, în anotimpul primăverii în care ne aflăm, la fel zvîgnește și dorul Înalț Prea Sfinției Voastre de a vă revărsa cu dăruire toate darurile, toată zestrea lăuntrică cu care v-a binecuvîntat Părintele ceresc în lucrarea de zidire suflătoare, dar și economică-gospodărească a parohiilor, a preoților și credincioșilor care vă așteptau cu inimile deschise, în strădania de a face să crească cît mai mult dragostea lor de Dumnezeu și de oameni, de adevăr, de frumos, de muncă, de pace și, în egală măsură, dragostea lor de țară, de plaiurile acestea pe care s-a născut, a crescut, a trăit, trăiește și va trăi tot mai cunoscut și stimat în lume acest vrednic popor ai cărei fii sîntem.”

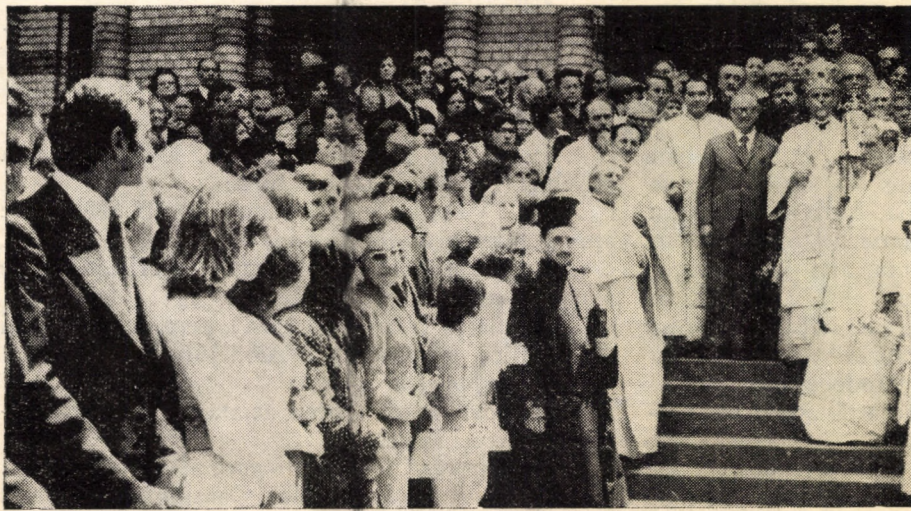
În încheiere a rugat pe Părintele ceresc să reverse în continuare binecuvîntările Sale asupra I. P. S. Sale, asupra păstoritorilor săi, asupra întregii noastre Biserici, asupra Patriei noastre dragi.

P. C. prorector C. Voicu a relevat într-o scurtă alocuțiune legăturile Arhipăstorului nostru cu Institutul Teologic din Sibiu, așezămînt de învățătură creștină ortodoxă și de educație cetățenească-patriotică aflat în atenția permanentă a I. P. S. Sale.

Mișcat de solemnitatea momentului, profesorul Luigi Prosdocimi de la Universitatea din Milano (Italia), aflat ca oaspete la Centrul arhiepiscopesc Sibiu și care a participat și la Sf. Liturghie, a luat cuvîntul, spunînd: „Aș vrea să-mi permiteți, Înalț Prea Sfințite Părinte Mitropolit, să vă aduc și eu urările și felicitările mele cu ocazia acestei aniversări a 9 ani de la intronizarea I. P. S. Voastre. În același timp vreau să mulțumesc tuturor colaboratorilor I. P. S. Voastre pentru caldă primire pe care mi-ați făcut-o. M-am simțit foarte bine și voi duce cu mine în Italia toate aceste amintiri frumoase, toată dragostea Dv., pentru că țările noastre, Italia și România, sînt surori.”

Mulțumind pentru simțămintele exprimate, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului s-a referit apoi la vechimea, continuitatea și unitatea noastră ca popor. Istoria noastră de milenii reprezintă o linie de urcuș, mereu ascendentă, spre idealurile superioare ale poporului. În epoca noastră, aceste

idealuri și-au găsit împliniri fără precedent, toți fiii Patriei aflîndu-ne într-o unitate deplină în

În prima zi de Rusaliu 1976, în fața catedralei mitropolitane din Sibiu. — În dreapta I. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului, prof. L. Prosdocimi (Italia)

jurul Conducerii Patriei, în frunte cu Domnul Președinte al Republicii Nicolae Ceaușescu.

Referindu-se la viața bisericească, I. P. S. Sa a subliniat colaborarea și înfrățirea dintre culte, apostolatul social promovat de P. F. Părinte Patriarh Justinian, ecumenismul practic atît de apreciat etc.

„Noi sîntem bucuroși de oaspeți din toată lumea, a subliniat Arhipăstorul nostru. Cu limba ne mai putem încurca dar cu inima ba! Inimile noastre sînt deschise față de toți cei care ne caută cu bune intenții. Mulțumim lui Dumnezeu că ne-a ajutat să ne afirmăm pe calea păcii, binevoirii, propășirii și îl rugăm ca și de acum înainte să fie cu noi cu toții.”

Recepția s-a încheiat cu intonarea de către cei prezenți a imnului arhieresc.

R.

Originalitatea expresiilor românești

Expresiile specifice limbii noastre cristalizează reacția gîndirii și sensibilității față de impresii exterioare, față de practica vieții. Ele pun în lumină anumite înclinații și practici milenare și ne dau o mărturie asupra capacității de concentrare în cuvinte a unei filozofii populare. Lazăr Săineanu, reputat filolog din secolul trecut, elev al lui Hașdeu, spune în Semasiologia limbii române (1887) că după limba spaniolă („cu îndrăzneala ei metaforică nepilduită, nemaiauzită”), limba română este cea mai bogată în Europa în acest domeniu al construcțiilor expresive, create de popor, cum sînt: a prinde cheag, a avea său la rărunchi (a fi bogat); a face zile fripte cuiva (a asupri); a se face foc și pară (a se supăra rău de tot); a încurca ițele; a-l aduce pe brazdă. Cum se vede, multe expresii țin de specificul civilizației trecute, de practica țărănească pe ogoare, de munca aspră din trecut. Sfera lor de referințe este însă foarte întinsă și structura, alcătuirea expresiilor atestă o fantezie excepțională, un spirit de observație adînc și pătrunzător al poporului, o ironie tăioasă, păstrată din epocile istorice ale latinității dinamice, cum se întîlnește și în Italia sudică, ca și în sfera popoarelor iberice. Expresiile sînt grupate în jurul unui cuvînt vechi, de bază; așa le-am adunat acum 7 ani un colectiv de cercetători într-un dicționar destul de bogat, ilustrativ pentru expresivitatea afectivă, stilistică, a limbii române. „Zămislite de poetica închipuire a poporului, spre a scoate la iveală geniul și mîndrețea limbii românești” — zice tot Săineanu — expresiile au stat la baza prelucrării unor teme literare în opera scriitorilor care au știut să le prețuiască, să le dea valoare de imagini și simboluri adînci; așa au făcut Negruzzi în Tîndală și Păcală, bucată alcătuită numai din serii de expresii vechi, Creangă în toată proza, valorificînd conținutul metaforic al lor (de aceea, Creangă, așa ca și Homer, nu are metafore), le regăsim atît încrustate în operă cît și comentate cu plăcerea artei de Odobescu, de Coșbuc sau de Eminescu. „Adevărata bogăție a limbii — scria marele poet citat — consistă totdeauna în locuțiuni, în acele tipaturi neschimbate care se formează în curs de mii de ani și dau fiecărei limbi o fizionomie proprie.” Iar în alt loc, îndemnînd tineretul cult să culeagă folclorul, Eminescu numea expresiile: „adevărata ne-

stemată ale gîndirii poporului românesc.” Într-o conferință universitară din 1892, Delavrancea, vorbind despre „Verbul plastic românesc”, spunea: „Voieste românul să descrie în cîteva cuvinte un om viteaz, cu viață mare și plină? Dacă e crunt zice că e taie-babă, un om voinic, spătos: sfarmă-pietre, surpă-mal...; unul care gîndește și spune bine gură-de-aur; dacă e blînd, insinuant: limbă-dulce; un indiscret: gura-satului, un risipitor: mînă-spartă; un răutăcios: fiere-spartă etc.” Iar Coșbuc remarcă bogăția de forme și înțelesuri construite cu prepoziția peste: „Nu-mi dă mîna să-i dau peste nas; nu-mi bag capul unde-i peste poate. Mi-e peste mînă să vin aici. Îmi ride-n nas și-mi spune că nu-și bate capul cu asta, căci i-ar fi peste mînă, iar pe sub mînă își pune capul.”

Foarte multe expresii arată o calitate la superlativ, sau critică neajunsuri în termeni de amară ironie, de infinită fantezie a asocierii cuvintelor: are limba ascuțită, nu-i ajungi cu prajina la nas, nici în car nici în căruță; cu ochii-n patru; vorbește verzi și uscate; e Dunăre de mînios; a se face luntre și punte; obraznicul mîncîncă praznicul; ora dimineții e aurul vieții.

Fondul bogat de expresii românești e oglinda unei spiritualități străvechi și adînci, a unui umanism generos și vesel, cu toată istoria foarte zbuciumată a trecutului. Românul a trecut prin toate încercările făcînd adesea haz de necaz, ca să nu poată fi covîrșit de asupriri și amărăciuni nedrepte. Aceste nestemate ale inteligenței, simțirii, umorului său configurează o mare înțelepciune, o artă a sublimării adevărului în formule uimitoare de spirit.

Iată, în încheiere, lauda lui Sadoveanu pentru acest tezaur: „Sînt aceleași vorbe vechi, însă e un întreg nou, în care se simte suflul nostru pînă în adîncimea istoriei; sînt aceleași elemente de tradiție și basm, însă fixate în cristali nemuritori de pietre rare. Toate generațiile și tot trecutul au lucrat pentru această operă în care bate inima noastră să se elibereze.”

Dicționarul tezaur pe cale de a fi încheiat cuprinde întreaga comoară de expresie a limbii române.

Dr. Gh. Bulgăr

Primele veacuri ale Creștinismului strămoșilor noștri

Populația geto-carpo-dacă a fost ajunsă de misiunea creștină deodată cu cea îndreptată către greci, macedoneni, dalmatini, iliri și alții din regiunea balcano-dunăreană. Aceasta reiese din Faptele Apostolilor (cap. 16, 17 și 20). Sf. Apostol Pavel însuși a predicat până în Iliria (Rom. cap. 15, 19). În consecință a urmat cu timpul organizarea de parohii, cu episcopi și diaconi, apoi și cu prezviteri (Filipeni 1, 1).

Astfel geto-dacii au aflat despre Sf. Evanghelie și din scrisorile Sf. Apostol Pavel către Tesaloniceni și Filipeni, căci ele circulau de la sat la sat și prin orașe.

Spre răsărit, pe țărmul vestic al Mării Negre, în Scitia Mică (Dobrogea), Creștinismul a fost răspândit de însuși fratele Sf. Apostol Petru, de Sf. Apostol Andrei, care din Scitia Mare venise în Scitia Mică, vizitând orașele Histria, Tomis și Callatis. Despre aceasta informează istoricul Eusebiu din Cezareea în Istoria sa (cap. 3, 1). Răspîndirea Sf. Evanghelii se făcea în limba greacă a vremii, din care s-a păstrat îndeosebi printre localnici denumirea de „Iisus Hristos” în grecește. Aceasta cu atât mai mult că, pe lângă cunoștințe

de limbă latină, printre geto-daci circula și limba greacă, încă din vechime.

Creștinismul a fost apoi întărit prin relațiile Daciei cu Orientul Apropiat și apoi, după ocuparea Daciei de romani, după anul 105, și prin comerțanți, coloniști, veterani și soldați romani, care s-au stabilit sau circulau prin Dacia romană. Cei mai mulți au venit din regiunile răsăritene ale imperiului, unde creștinismul era mai puternic. Întrucît mitologia romană, a învingătorilor, nu era pe placul dacilor, care în plus pierduseră încrederea în zeii proprii învinși, dacii s-au apropiat de „Iisus Hristos”, Mîntuitorul venit în lume pentru binefacerea celor oropsiți.

Aceasta o confirmă apologetul Tertullian din Cartagina în Africa, în scrierea sa din anul 196 (Adversus Iudeos cap. 7), că populațiile îndepărtate de Roma, precum din Galia și Britania, din Sarmatia, Dacia, Germania, Scitia și din multe regiuni, erau supuse lui Iisus Hristos și numele Lui stăpînea la ele. Apoi teologul Origen din Alexandria Egiptului confirma, pe la 248, mai prudent în lucrarea sa (Comentar la Matei 24, 14), că încă nu toți dintre daci au auzit de Hristos. Deci unii desigur că da.

Din activitatea Episcopiei Alba Iulia

După festivitățile de instalare a P. S. Emilian Bîrdaș ca Episcop al refăcutei — după 275 de ani — Episcopii de Alba Iulia, festivități care au avut loc în ziua de 25 ianuarie 1976, s-a depus în tot timpul o muncă susținută, atât pentru organizarea Centrului eparhial, cît și a Eparhiei, în general, în vederea rostului pe care această Eparhie urmează să-l îndeplinească în cadrul vieții bisericești și patriotice a credincioșilor ortodocși din limitele ei. Pe lângă alte fapte din această activitate desprindem și următoarele:

1. *Numiri de personal la Centrul Eparhial.* La Centrul Eparhial s-au făcut, pînă în prezent, numiri de salariați, dintre care menționăm aici pe cei doi consilieri — economic și administrativ PP. CC. Pr. Toma Păunescu și Ioan Cerghizan, secretarul eparhial pr. Petru Pleșa; contabilul șef Pompiliu Îmbăruș; revizor contabil Popovici Eneia; șef birou tehnic, arh. Virgil Antonescu; jurisconsult Dr. Traian Mîrza; contabil C.A.R. pr. Doru Gheaja și bibliotecarul șef prof. Ioan Berciu.

2. *Situația administrativă bisericească locală.* S-a menținut numărul protopopiatelor din trecut, care au rămas să fie conduse mai departe de către vechii protopopi. Aceștia, între timp, au fost convocați de mai multe ori la Centrul eparhial, pentru expunerea verbală a situației parohiilor din protopopiatele respective și a problemelor urgente care afectează aceste parohii.

4. Pr. Eugen Teodorescu (15.II.1976), pe seama parohiei Trîmpoale-Alba Iulia;

5. Pr. Valeriu Velchereanu (29.III.1976), pe seama parohiei Băița-Reghin;

6. Pr. Ioan Lîrcă Moldovan (14.III.1976), pe seama parohiei Răstolița-Reghin, și

7. Pr. Balea Ivan (3.VI.1976), pe seama parohiei Valea Mică, protopopiatul Alba Iulia.

4. *Transferări de preoți:*

S-au făcut în tot timpul acesta 6 (șase) transferări de preoți la cerere.

5. *Sedinte ale Consiliului eparhial și permanente.*

S-au ținut sedințe ale Consiliului eparhial (25.II.1976 și 15.III.1976), numeroase audiențe, precum și permanente în care s-au dezbătut probleme importante, dintre care dotațiile și documentarea în privința bisericilor — monumente istorice, distruse de inundații, au fost cele mai urgente. La ordinea zilei s-au elaborat acte, privind activitatea administrativă și pastorală din Eparhie.

6. *Înființarea C.A.R.-ului pe Eparhie.* În ziua de 12 aprilie 1976, s-au pus bazele Casei de Ajutor Reciproc a Clerului din Episcopia de Alba Iulia, care a și început să funcționeze regulat, cu începere de la 1 mai 1976.

7. *Vizite protocolare.* P. S. Episcop Emilian a vizitat protocolar pe Domnii Președinți ai Comitetelor Executive ale Consiliilor Populare din județele: Alba (26.II.1976); Mureș (4.III.1976) și Har-

Dar frica de persecuțiile anticreștine romane, duse în baza unor decizii imperiale severe că „nu este îngăduit să fie creștinii”, din 165, apoi „nu este îngăduit să fiți voi”, din 211, și în fine „numele de creștin trebuie distrus”, din 303, a întîrziat printre geto-daci manifestări publice creștinești. În plus, primii încreștinați dintre localnici aparțineau în primul rînd păturilor sărace, care nu-și puteau manifesta apartenența la Hristos și la Creștinism prin monumente și inscripții vizibile. De aceea descoperirile arheologice creștine pentru această vreme sînt foarte sărace. În schimb au fost descoperite monumente și temple ale stăpînitorilor din „colonia Dacice Sarmizegetuza”. Astfel geto-dacii se aflau, cu limba lor populară, în fața limbii latine oficiale și a celei grecești culturale, din care aflau despre mitologia stăpînitorilor. Abia mai tîrziu s-a accentuat în Dacia romană și Creștinismul în limba latină, cea încreștinată de Tertullian de la Cartagina.

Totuși în timpul persecuției lui Dioclețian, din anii 303—305, sînt cunoscuți numeroși martiri creștini din regiunea Dunării inferioare pînă în Panonia, între care se aflau episcopi din Tomis, apoi clerici, diaconi și numeroși credincioși, ceea ce dovedește că încă spre sfîrșitul sec. III Biserica era organizată temeinic în aceste regiuni.

Edictul împ. Constantin cel Mare din 313, de la Mediolan, care acorda libertate de credință creștinilor și recunoștea Creștinismul ca religie de stat, alături de mitologiile oficiale, a declanșat o înflorire rapidă a Creștinismului „ortodox” și în centrele din Scitia Mică, de-a lungul Dunării și chiar în Dacia romană, și după 271, readusă parțial în legătură cu imperiul roman prin Constantin, numit în documente „restitutor Daciarum” — cel care a restabilit Daciile. Era prilejul ca dacii, romanizați între timp, să recunoască acest imperiu ocrotitor, așa că au început să se numească „romani” și să se încreștineze deplin.

Aceasta o confirmă acum că sînt cunoscuți numeroși episcopi în regiunea Dunării, la Sirmiu, Sardica, Ratiaria, Aquae, Novae și mai ales la Tomis și Durostor, care au participat în cursul secolului IV la sinoadele „ortodoxe” de la Niceea, Sardica și Constantinopol. Descoperirile arheologice de la Cluj-Napoca, Apulum-Alba Iulia, Micia-Vețel, Biertan-Mediaș, apoi de la Drobeta-Turnu Severin, Sucidava-Celei, apoi la Tomis și Niculițel-Tulcea, oferind urme creștine și fundamente de basilici, ca la Tomis, Histria, Niculițel, Morești-Tg. Mureș, Morissena-Cenad și altele, dovedesc că pe întreg teritoriul locuit azi de români, strămoșii daco-romani trecuseră la Creștinismul ortodox. Aceste urme arheologice confirmă totodată și continuitatea populației locale daco-romanizate în spațiu și timp. În această vreme daco-romanii de pe ambele versante ale Carpaților și-au însușit romanitatea și în limbă, folosind termeni creștini latini pentru a exprima noțiunile Creștinismului ortodox.

Populațiile migratoare nu puteau produce astfel de așezări monumentale creștine, pentru că nu veneau din regiuni încreștinate, și apoi purtau cu ele credințele lor tradiționale mitologice, în timp ce populația autohtonă daco-romanizată își manifesta prezența ei stabilă și prin continuarea denumirilor geografice. Aceasta cu atât mai mult că după deciziile sinodelor ecumenice de la Constantinopol, din 381, și de la Chalcedon, din 451, regiunile așa numite „barbare”, pe unde stăpîneau trecători migratorii, din Europa răsăriteană, erau supuse patriarhului de la Constantinopol. Astfel spre daco-romanii încreștinați pătrundeau neconținut texte în limba grecească creștină din Orient, precum și texte provenite din „latinitatea orientală” și apoi din „latinitatea bizantină” de la Constantinopolul ortodox.

Din această vreme datează așezările creștine, cimitirele și fundamentele de basilici de la Niculițel, Tomis, Tropaeum Traiani, Axiopolis, Histria, Troesmis, Callatis din Scitia Mică, apoi de la Sucidava (la revărsarea Oltului în Dunăre), de la Morești din Transilvania și de la Morisena din Banat. Regiunile nord-dunărene erau îndrumate de „horepiscopi”, adică de episcopi trimiși de la Dunăre și de la Tomis, care mai apoi a devenit Arhiepiscopie, spre a ocîrmui regiunile unde încă nu au fost stabilite centre episcopale orașenești. Ca martir localnic este Sf. Sava, martirizat de regele got Atanaric, prin înecare în riul Buzău, la 12 aprilie 372, fapt descris de preotul autohton Sansala și confirmat în scrisul Sf. Vasile cel Mare și Sf. Ioan Gură de Aur.

Apoi, spre sfîrșitul sec. IV, daco-romanii dunăreni și carpatici au luat contact cu activitatea misionară a episcopului Sf. Niceta din Remesiana, din Dacia mediteraneană, căci la el veneau „și dacii pileati”, adică cei liberi.

prof. M. Șesan

P. S. Episcop EMILIAN BÎRDAȘ împreună cu angajații Centrului Eparhial ort. rom. Alba Iulia

3. *Noi hirotoniri de preoți pe seama parohiilor vacante.*

De la 25 ianuarie 1976 și pînă în prezent, au fost făcute următoarele hirotoniri de preoți, pe seama unor parohii vacante:

1. Pr. Pop Ioan (31.I.1976) pe seama parohiei Orosia-Cuci-Luduș;

2. Pr. Olteanu Petru (1.II.1976), pe seama parohiei Blaj-Tiur;

3. Diac. Maniu Nicolae (1.II.1976), pe seama Catedralei din Alba Iulia;

ghita (3.III.1976), însoțit de Domnul Director Puu, fiind primit pretutindenea cu cordialitate și dis-cuțînd, într-o atmosferă de deplină înțelegere reciprocă, diferitele probleme de interes comun.

8. *Vizite interculturale.* P. S. Episcop Emilian a vizitat, între timp, pe P. S. Episcop Jakab Antal, Episcop auxiliar romano-catolic din Alba Iulia, cu care întreține încă din trecut frumoase raporturi, precum și biserica și prelatul romano-catolic din Odorheiu Secuiesc și pe preotul romano-catolic din

(Continuare în pag. 4)

320 de ani de la întemeierea

Mănăstirii Brâncoveanu

În 15 august 1976 se împlinesc 320 de ani de când vornicul Preda de Brâncoveni, unchiul voievodului Constantin Brâncoveanu, a ridicat la Sîmbăta de Sus, lângă fîntîna „Izvorul Tămăduirii”, prima biserică de lemn în care a așezat după rînduiala domnilor de pămînt 3 călugări care aveau să servească închinătorii și pelerini care cercetau aceste locuri minunate cu multe secole înainte. Acest lucru dovedește intensă viață religioasă ortodoxă românească de la poalele Munților Făgăraș, care are rădăcini adînci în veacurile îndepărtate ale istoriei, precum și legăturile strînse și permanente dintre românii de pe ambele versante ale Carpaților.

Trebuie să reținem că Brâncovenii au ridicat pe pămînturile care le posedau în Transilvania nu numai mănăstire, ci și alte construcții, ca de exemplu castelul din satul Sîmbăta de Sus, biserica Sf. Nicolae din Făgăraș și chiar școală românească, cum a fost aceea care a funcționat timp de 70 de ani lângă mănăstirea de la Sîmbăta.

Biserica de lemn ridicată de vornicul Preda la 1656 a dat posibilitatea închegării unei vieți de obște monahală în jurul acestei așezări, la care Brâncoveanu Constantin, domnul Țării Românești, după ce mai întîi a ridicat castelul din Sîmbăta de Sus, a zidit aici cu meșteri aduși de la Horezu, unde își avea un șantier permanent, biserica de zid chiar pe temelia celei de lemn, lucrare încheiată la anul 1696, iar după alți ani, la 1702, la cererea stăruitoare a masei compacte de locuitori români din Țara Făgărașului, Țara Bîrsei și Țara Hațegului, Brâncoveanu a construit aici un complex monastic cu numeroase clădiri în care a luat ființă o școală de „grămătică” și una de zugrăvi. În acest scop aduce din Țara Românească 15 dascăli, care aveau să conducă aceste școli, înzestrînd mănăstirea cu peste 1000 hectare de teren pentru întreținerea școlilor și a mănăstirii.

Furia generalului Bucow, care în fanatismul său distruge cele 35 mănăstiri și schituri aflate de-a lungul Carpaților în sudul Transilvaniei, cruță mănăstirea brâncovenească de la Sîmbăta, datorită influenței politice pe care o mai aveau încă Brâncovenii la curtea din Viena. După 20 de ani însă, în 1785, de data aceasta generalul Preis aduce în stare de ruină și această mănăstire, învinuindu-o că „este un cuib de valahi care răspîndesc otrava schismatică în tot sfîntul imperiu”. Este vorba desigur de rezistența pe care românii ortodocși o opuneau pentru păstrarea Legii lor străbune împotriva celor ce voia să-i treacă cu forța la „legea împăratului” de la Viena.

Decapitarea ctitoriei voievodului martir aduce multă jale în rîndul românilor din Țara Făgărașului, care se vedeau lipsiți de sprijinul moral și cultural în acele vremuri zbuciumate. Totuși, tunurile, care au distrus o bună parte din zidurile mănăstirii, n-au distrus și credința și nădejdea vrednicilor noștri înaintași de pe acele meleaguri în vremuri mai bune, pe care le trăim astăzi cu toții.

Așa se explică faptul că timp de 150 de ani, biserica mănăstirii, distrusă în parte și care mai păstrează și azi în interiorul ei părți masive de frescă originală, a fost un minunat loc de pelerinaj, ceea ce a devenit o tradiție care se continuă și astăzi an de an, la Izvorul Tămăduirii, cel de al doilea hram al mănăstirii. Se aduc aici rugăciuni de mulțumire și de preamărirea lui Dumnezeu pentru toate binefacerile Sale revărsate asupra Bisericii noastre, asupra Patriei și poporului nostru.

Îndată după unirea Transilvaniei cu România, au început lucrările de restaurare a mănăstirii sub conducerea ctitorului restaurator mitropolitul Nicolae Bălan și cu sprijinul de bună voie al întreg poporului dreptcredincios, sfîntirea ei săvîrșindu-se la 15 august 1946. Așadar, anul acesta, odată cu aniversarea a 320 de ani de la întemeierea ei, mănăstirea serbează și cea de a 30-a aniversare de la tîrnosirea prilejuită de încheierea lucrărilor de restaurare a bisericii și clopotniței.

Opera de restaurare și înfrumusețare a acestui sfînt locaș se continuă an de an și ne gîndim cu bucurie la ziua cînd va fi ridicată clădirea brâncovenească din jurul bisericii, în care se pregătește instalarea unui muzeu și o interesantă colecție de icoane pe sticlă.

În ultimii ani, sub arhipăstoria I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, la Mănăstirea Brâncoveanu s-au făcut importante lucrări de

consolidare, de îngrădire a terenului mănăstiresc, de reamenajare, potrivit necesităților actuale, a unor spații din clădirile mănăstirii, s-a deschis un atelier de pictură pe sticlă etc., obștea mănăstirii străduindu-se să trăiască în muncă și rugăciune, potrivit rînduielilor Bisericii noastre.

Credincioșii care o vizitează se adapă din izvorul dragostei de Dumnezeu, de țară și de tot

binele ce curge permanent la acest sfînt și străbun așezămînt, iar turiștii din țară și de peste hotare, care îl cercetează în număr mare, pleacă cu impresii de neuitat, care sînt îmbogățite și de peisajul de baladă ce înconjoară ctitoria brâncovenească de la Sîmbăta de Sus.

Arhim. Veniamin Tohăneanu

Itinerar arhieresc în protopopiatul Sf. Gheorghe

După ce a participat la conferința de orientare a preoților din prot. Brașov, marți, 25 mai 1976, I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului a luat parte, joi, 27 mai a. c., la conferința de orientare a preoților noștri din prot. Sf. Gheorghe, subiectul conferințelor din luna mai 1976 fiind intitulat: „Poporul român în lupta pentru progresul Patriei, pentru pace și colaborare internațională”.

A doua zi, vineri, 28 mai, însoțit de P. C. cons. Gh. Papuc și P. C. prot. P. Dumbravă (Sf. Gheorghe), înalt Prea Sfinția Sa a făcut o vizită protocolară Domnului Nagy Ferdinand, Președintele Consiliului Popular al Județului Covasna, întîlnire care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, convorbirea axîndu-se pe teme cu caracter patriotic-cetățenesc.

În aceeași zi, Arhipăstorul nostru a vizitat parohia Baraolt, unde sînt în curs de reparații cele două biserici pe care le avem, una mai veche și alta mai nouă, fiind în perspectivă și construirea unei case parohiale în acest orașel; filia Căpeni, unde avem o biserică — monument istoric, luată și ea în evidență pentru reparații capitale; parohia Vîrghiș cu filia Doboseni, pr. paroh I. Șuteu, unde a dat îndrumările cuvenite; parohia Bătanii Mari, pr. paroh I. Constantin, unde s-au făcut reparații la casa parohială, iar acum se lucrează la consolidarea bisericii prin grija preotului și credincioșilor din parohie, precum și parohia Bixad-Olt administrată mult timp de C. pr. I. Cucu, unde s-au făcut reparații de capătii bisericii — monument istoric cu hramul Sf. Dumitru, iar la biserica mai nouă, cu hramul Sf. Gheorghe, s-au executat lucrări de consolidare.

Sîmbătă, 29 mai a. c., I. P. S. Sa a vizitat unele parohii „de pe Buzae”, iar seara a luat parte la vecernia care s-a săvîrșit de către un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu P. C. vicar Tr. Belascu, la parohia Întorsura Buzăului I.

După vecernie, adresîndu-se credincioșilor, care și-au arătat puterea credinței lor și prin cîntarea în comun pe care o practică, a vorbit P. C. prof. Gh. Șoima, care a făcut unele tîlcuiri liturgice, precum și C. pr. V. Goțea, parohul local, care a făcut o dare de seamă asupra vieții bisericesti și obștești, bogată în fapte, din parohia C. Sale.

Cuvînt de învățătură a rostit apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a explicat, temeluindu-le cu textele biblice cuvenite, unele învățături de

Sf. Efrem Sirul

Indemn la îndreptare

Luați aminte! Nimeni să nu spună: „Eu n-am păcătuit.” Cine spune așa, acela este ori orb ori miop. El se înșală pe sine însuși și nu vede cum Satan îl înșală în cuvînt și faptă prin auz, prin simțuri și gînduri. Cine s-ar putea lăuda că are inima neîntinată și toate simțurile curate? Nimeni nu este fără de păcat, nimeni nu e lipsit de pată, absolut nimeni între oameni nu e lipsit de greșală, înafară de Cel Unul care, din dragoste pentru noi, a devenit sărac deși El era bogat. Fără de păcat este numai Acela care a ridicat păcatul lumii și vrea ca toți oamenii să fie feriți. El nu vrea moartea păcătoșilor. El este prietenul credincioșilor, pe deplin milostiv, blînd și bun. El este iubitorul sufletelor, Atotputernicul, Mîntuitorul tuturor oamenilor, Tatăl orfanilor și Apărătorul văduvelor. El este Dumnezeuul celor care se pocăiesc, Doctorul sufletelor și al trupurilor, Speranța celor fără de nădejde, limanul celor înconjuțați de furtună, Ajutorul celor fără ajutor și Calea vieții. El cheamă pe toți la îndreptare și nu respinge pe niciunul care se căiește pentru răul făcut.

La El să ne căutăm și noi scăparea, fiindcă toți păcătoșii, care au alergat la El, au găsit mîntuirea sufletelor lor. Deci și noi, frații mei, n-avem voie să ne îndoim de mîntuirea noastră. Dacă am păcătuit, atunci să ne întoarcem (de pe calea păcatului). De am păcătuit de mii de ori, să ne întoarcem de mii de ori! Dumnezeu se bucură de orice faptă bună, dar mai ales de un suflet îndreptat. Spre acesta Dumnezeu se apleacă și îl ia în mîinile Sale și îl cheamă la Sine prin cuvintele: „Veniți la mine toți care sînteți împovărați cu vreo neplăcere, fiindcă nu alung pe acela care vine la mine! Veniți la mine cei suferinzi și împovărați și Eu vă voi odihni în acel loc de sus unde se odihnesc toți sfinții mei în mare bucurie.”

Traducere de S. Șebu

credință ale Bisericii noastre, subliniind necesitatea de a ne păstra unitatea de credință după cum s-a rugat și Mîntuitorul, „ca toți să fie una”.

I. P. S. Sa a îndemnat credincioșii la dragoste față de Biserica străbună și față de Patria noastră, care se bucură de un prestigiu deosebit în lumea contemporană.

Duminică, 30 mai 1976, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a săvîrșit, în fruntea unui sobor de preoți și diaconi și cu participarea unui mare număr de credincioși, sfîntirea bisericii din Barcani I, prot. Sf. Gheorghe, care a fost îmbrăcată prin grija și jertfelnicia preotului și credincioșilor cu o foarte plăcută pictură, după ce i s-au făcut lucrări de consolidare și de împrejmuire.

P. C. prot. P. Dumbravă în cuvîntul de bun venit a tîlmăcit bucuria credincioșilor de pe Buzae, care au înconjurat pe Arhipăstorul lor cu puternice simțăminte de dragoste.

Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de un cor restrîns, format din studenți teologi din anul I.

La priceasnă a predicat P. C. cons. M. Colotelo, care a tîlmăcit Evanghelia zilei, iar după Sf. Liturghie a vorbit credincioșilor P. C. vicar Tr. Belascu.

În continuare, C. pr. A. Boghici, parohul local, distins cu rangul de „sachelar”, a făcut o dare de seamă asupra lucrărilor executate, subliniind vrednicia bunilor săi credincioși.

Tot cu acest prilej, pentru activitatea sa pastorală și gospodărească, C. pr. V. Goțea a fost distins cu rangul de „iconom”.

În cuvîntarea rostită, I. P. S. Mitropolit Nicolae a zăbovit cu deosebire asupra unor aspecte practice ale unor învățături și rînduiri creștine ortodoxe, făcînd totodată o incursiune în perioada de început a istoriei Bisericii și poporului nostru.

A dat de asemenea o seamă de îndrumări pentru trăirea unei vieți morale superioare de către credincioșii noștri de toate vîrstele, în familie, la locul de muncă, în viața de toate zilele etc.

Itinerarul arhieresc al I. P. S. Mitropolit Nicolae de la Sibiu în prot. Sf. Gheorghe, jud. Covasna, de la sfîrșitul lunii mai a. c. a însemnat o mai bună cunoaștere de către Arhipăstor a parohiilor vizitate, dar și un imbold în plus pentru preoții și credincioșii cercetați pentru o lucrare mai cu roade, atît din punct de vedere bisericesc cît și patriotic.

R.

Din activitatea Episcopiei Alba Iuliei

(Urmare din pag. 2)

Tulgheș, catedrala romano-catolică Șumuleu-Miercurea Ciuc și catedrala din Ditrău.

Menționăm aici, ca un fapt concret, în ce privește bunele raporturi dintre Episcopia ortodoxă de la Alba Iulia și Episcopia romano-catolică de aici, acela că la slujba Învierii din anul acesta săvârșită în incinta Catedralei episcopale ortodoxe, pe lângă numeroși credincioși de alte confesiuni, a asistat și P. S. Episcop romano-catolic auxiliar Jakab Antal, precum și cca 100 de studenți de la Institutul Teologic romano-catolic din localitate.

9. *Vizite canonice săvârșite în Eparhie.* Prea Sfințitul Episcop Emilian, în scurtul timp de la instalarea Prea Sfinției Sale, a vizitat canonic o mulțime de parohii din Eparhie, săvârșind și slujbe arhieresti. În afara de Catedrala episcopală de la Alba Iulia, vizitele canonice au avut loc la: Teiuș, Rîpa de Jos, Cristurul Secuiesc, Odorhei, Totoi, Cerghizel, Tg. Mureș, Răstolița, Toplița, Borsec, Corbu, Tulgheș, Boziaș, Botorca și Tîrnăveni. Cu ocazia aceasta, Prea Sfinția Sa a primit în audiență mai mulți preoți și credincioși și a cercetat situația de pe teren din toate punctele de vedere.

10. *Punere de pietre de temelie pentru construcții de biserici.*

În ziua de 26.IV.1976, s-a pus piatra de temelie a bisericii din parohia Toaca, iar în ziua de 30.V.1976, s-a pus piatra de temelie a bisericii din Culpui-Mureș. Atît într-un loc, cît și în celălalt, credincioșii din parohiile respective și-au exprimat satisfacția pentru acest început de realizare a dorințelor lor de a-și avea lăcaș propriu de închinare.

11. *Sfințiri de biserici.*

În ziua de 2.V.1976, a fost sfințită și predată cultului, biserica, ridicată de curînd în parohia Vătava, iar în ziua de 23.V.1976 au fost sfințite, bisericile din parohia Tău și biserica de la Bozed, Tg. Mureș — 30.V.1976.

12. *Vizitarea Catedralei episcopale de turiști străini.*

În cursul lunilor ianuarie—mai 1976, Catedrala episcopală a fost vizitată de un număr de 16 036 de turiști din țară și de 1 325 din străinătate, veniți fie prin O.N.T., fie cu mijloace proprii.

13. *Vizite făcute unor Ierarhi din țară.* Î. P. S. Sale Nicolae al Ardealului și Î. P. S. Sale Arhiepiscopului Teofil al Clujului din raza Mitropoliei Ardealului, iar în ziua de 9 mai a.c., Prea Sfințitul Episcop Emilian, însoțit de P. C. consilier Toma Păunescu, a făcut o vizită înalt Prea Sfințitului Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Dr. Iustin Moiescu, la Iași, cu care prilej a discutat o seamă de probleme în legătură cu viața bisericească de la noi în genere și cu Episcopia Ortodoxă de Alba Iulia, în special. Vizita s-a desfășurat într-o frumoasă atmosferă de dragoste și de înțelegere frățească.

De asemenea P. S. Emilian a vizitat Institutul Teologic de la Sibiu în ziua de 14 mai, iar în ziua de 24 mai, Seminarul special de la Curtea de Argeș, făcînd donație studenților cite un „Îndreptar ortodox” și o modestă sumă de bani.

14. Potrivit unei frumoase tradiții din Biserica noastră Ortodoxă, în după amiaza primei zile de Paști 1976, preoții din municipiul Alba Iulia, împreună cu angajații Centrului eparhial, au fost primiți de Prea Sfințitul Episcop Emilian, la reședința episcopală, pentru a aduce înțîistătorului lor cuvenitele felicitări de Sf. Paști și urări de sănătate. În numele clerului și angajaților de la Cancelaria eparhială a vorbit P. C. pr. consilier Toma Păunescu.

15. *Colaborarea cu Departamentul Cultelor și cu organele locale.* În lucrarea de organizare a noii Eparhii de Alba Iulia Conducerea Departamentului Cultelor a dat dovadă de o largă înțelegere, venind de fiecare dată în ajutorul Eparhiei, în soluționarea diferitelor probleme legate de buna ei organizare; cînd a fost cazul, și din partea autorităților locale de Stat.

16. Pe lângă activitatea arătată mai sus și pe lângă circularele și îndrumările pastorale emise de la Centrul eparhial, în legătură cu buna desfășurare a activității pastorale și bisericești, P. S. Episcop Emilian a dat la lumina tiparului următoarele cinci lucrări: a) Îndreptar ortodox; b) O prestigioasă aniversare; c) Alba Iulia, oraș bimilenar; d)—e) Două pastorale și va intra sub tipar o voluminoasă Carte de rugăciuni.

Aceasta este, în rezumat, bilanțul celor cinci luni de activitate, la Episcopia de Alba Iulia.

I. B.

Festivitatea încheierii anului la Institutul Teologic Universitar din Sibiu

Ca și în anii trecuți, festivitatea încheierii anului universitar la Institutul Teologic din Sibiu s-a ținut în ziua de 29 iunie 1976, la praznicul Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Festivitatea a început la orele 9,30, cu oficierea în biserica catedrală a Sfinței Liturghii arhieresti de către Î. P. S. Mitropoliți Nicolae Mladin al Ardealului și Nicolae Corneanu al Banatului, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, compus din profesori ai Institutului Teologic, consilieri arhiepiscopesci și preoți ai catedralei. Răspunsurile au fost date de corul studenților teologi, condus de p. lector Ioan Popescu.

La priceastă a predicat p. arhid. Ioan Zăgrean, profesor la Institutul Teologic, care a elogiat personalitatea și activitatea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, subliniind totodată moștenirea lăsată de ei Bisericii și creștinilor de astăzi.

La orele 12,30, festivitatea a continuat în aula Institutului, unde s-a desfășurat un program artistic-coral, susținut de corul studenților Institutului, sub conducerea p. lector Ioan Popescu, în prezența Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și Nicolae al Banatului, a reprezentantului Institutului Teologic Protestant din Cluj-Sibiu, a membrilor Consiliului arhiepiscopesc, în frunte cu P. C. vicar Traian Belascu, a profesorilor și studenților Institutului și a unei alese asistențe, compusă din credincioși.

După cuvîntul festiv, rostit de către P. C. p. rinte rector Isidor Todoran, în care a înfățișat realizările Institutului din acest an, de asemenea a arătat nădejdi și sarcinile de viitor ale acestei instituții de cultură teologică și de educație creștinească și patriotică, programul a continuat cu executarea de către corul studenților a unor piese corale, artistic nuanțate, din care menționăm: compozițiile p. prof. Gheorghe Șoima, Rugă-

ciune, pe versuri de M. Eminescu, „În ritmul muncii”; Mama de I. D. Chirescu, Pui de lei de I. Brătianu și Tricolorul de Ciprian Porumbescu.

În numele absolvenților a vorbit Bel Valeriu, care a arătat că seria de absolvenți din acest an este conștientă de sarcinile care le are în perspectivă și toți colegii lui așteaptă cu bucurie trimiterea lor în parohii, spre a sluji Biserica și Patria.

Un cuvînt de salut și bune urări a adus d-l profesor Hermann Pitters din partea Institutului Teologic Unic Protestant, secția luterană din Sibiu.

Au vorbit apoi în ordine: Î. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului, P. C. vicar Traian Belascu și Î. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului. Din cuvîntările Î. P. S. Lor s-a desprins purtarea de grijă și sollicitudinea deosebită pe care Ierarhii ardeleni și bănățeni le acordă Institutului Teologic din Sibiu, pentru ca viitorii preoți să primească aici o cultură și o educație corespunzătoare exigențelor vremurilor noastre, pentru ca preoții să devină cu adevărat slujitori ai Bisericii noastre strămoșești, ai Patriei și credincioșilor. P. C. vicar Traian Belascu a făcut absolvenților din acest an o serie de recomandări de care să țină seama în viitoarea lor activitate pastorală.

Festivitatea s-a încheiat cu citirea de către p. rector I. Todoran a listei studenților premianți și cu mențiune, după care s-a făcut repartitia premiilor în cărți.

Serbarea de încheiere a anului universitar la Institutul Teologic Ortodox din Sibiu a fost un binevenit prilej de cunoaștere a muncii și realizărilor obținute de profesori și studenți, ca și de asumare de noi angajamente de către ostenitorii acestui așezămînt, spre o cît mai deplină slujire a Bisericii, Patriei și poporului nostru.

I. Z.

Temeiuri ale învățaturii noastre de credință

Sfintele Taine — mijloace de împărtășire a harului mîntuitor și sfințitor, de creștere în viața în Hristos

1. Sfinta Taină a Botezului

— „Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel ce vine după mine vă va boteza cu Duhul Sfînt și cu foc” (Matei 3, 11).

— „Ioan a botezat cu apă, voi însă vă veți boteza cu Duhul Sfînt” (F. Ap. 11, 16).

— „Drept aceea, mergînd învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh” (Matei 28, 19).

— „De nu se va naște cineva din apă și din Duh nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3, 5).

— „Cel ce va crede și se va boteza, se va mîntui” (Marcu 16, 16).

— „Pocăiți-vă și să se boteze fiecare dintre voi în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre și veți primi darul Duhului Sfînt... Iar cei ce au primit cuvîntul lui s-au botezat” (F. Ap. 2, 38—41).

— „El ne-a mîntuit, nu din faptele cele întru îndreptare, săvîrșite de noi, ci după a Lui îndurare, prin baia nașterii celei de a doua și prin înnoirea Duhului Sfînt” (Tit 3, 5).

— „Cîți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat” (Gal. 3, 27).

— „Oare nu știți că toți cîți în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții” (Rom. 6, 3—4).

— „Pentru că într-un Duh ne-am botezat noi toți, ca să fim un singur trup” (I Cor. 12, 13).

— Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți” (Matei 19, 14).

— „Iar după aceea s-a botezat și ea și casa ei” (F. Ap. 16, 15).

— „Și s-a botezat el și toți ai lui îndată” (F. Ap. 16, 33).

— „Am botezat și casa lui Ștefana” (I Cor. 1, 16).

— „Hristos a venit să mîntuiască pe toți oamenii și anume pe toți care dobîndesc de la El nașterea a doua pentru Dumnezeu, pe prunci și pe cei mici, pe tineri și pe bătrîni” (Sf. Irineu).

— „Am primit de la Apostoli tradiția de a boteza pruncii. Căci știau aceia, căroră li se încredințaseră secretele Tainelor dumnezeiești, că în toți sînt întinăciunile păcatului care trebuie să se spele prin apă și prin Duh” (Origen).

— „Botezul pruncilor l-a avut Biserica totdeauna, l-a păstrat totdeauna; ea l-a primit din credința înaintașilor și îl păzește constant, pînă la sfîrșitul veacurilor” (Fer. Augustin).

— „Cel ce neagă necesitatea Botezului pruncilor celor nou născuți, sau zice că deși se botează ei spre iertarea păcatelor, totuși nu primesc din păcatul cel strămoșesc al lui Adam nimic ce ar trebui să se spele prin baia renașterii, acela să fie anatemă” (Sinodul din Cartagina, anul 418).

— „Nu spunem că om care a fost botezat și a primit harul este după aceea neschimbabil și nu are lipsă de pocăință, ci că de la botez, prin harul lui Hristos, ni s-a dăruit harul deplin al lui Dumnezeu spre împlinirea poruncilor. Deci orice creștin, care l-a primit în chip tainic și nu împlinește poruncile, în măsura lipsei pe care n-o împlinește, este biruit de păcat, care nu este al lui Adam, ci al celui neglijent, întrucît, luînd puterea de a lucra, nu împlinește lucrul. Dacă deci nu împlinim poruncile lui Dumnezeu, harul dat nouă nu se va descoperi” (Sf. Marcu Ascetul).

Pr. Conf. Ioan I. Ică